

2016 m. gegužės 12 d., ketvirtadienis

P8_TA(2016)0225

Privaloma tam tikrų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuoroda**2016 m. gegužės 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl privalomos tam tikrų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos (2016/2583(RSP))**

(2018/C 076/10)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004⁽¹⁾ (Reglamentas dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams), ypač jo 26 straipsnio 5 ir 7 dalis,
- atsižvelgdamas į 2015 m. gegužės 20 d. Komisijos ataskaitas Europos Parlamentui ir Tarybai – ataskaitą dėl pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno produktų dalis, ir kitokios mėsos nei jautiena, kiauliena, avienu, ožkiena ir paukštiena kilmės šalies ar kilmės vietos privalomo nurodymo (COM(2015)0205) ir ataskaitą dėl neperdirbtų maisto produktų, produktų, sudarytų iš vienos sudedamosios dalies, taip pat dėl sudedamųjų dalių, sudarančių daugiau nei 50 proc. maisto produkto, privalomo kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymo (COM(2015)0204),
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamentui ir Tarybai pateiktą Komisijos ataskaitą dėl privalomo mėsos, kuri naudojama kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymo (COM(2013)0755) ir pridėdamą 2013 m. gruodžio 17 d. Komisijos tarnybų darbinį dokumentą „Mėsos, kuri naudojama kaip sudedamoji dalis, kilmės ženklinimas: vartotojų įpročiai, galimų scenarijų įgyvendinimo galimybės ir poveikis“ (SWD(2013)0437),
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. vasario 11 d. rezoliuciją dėl perdirbtų maisto produktų sudėtyje esančios mėsos kilmės šalies ženklinimo⁽²⁾ ir į 2015 m. gegužės 6 d. priimtą oficialų Komisijos atsakymą,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) Nr. 1337/2013, kuriuo nustatomos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 taikymo taisyklės, susijusios su šviežios, atšaldytos ir užšaldytos kiaulienos, avienos, ožkienos ir paukštienos kilmės šalies arba kilmės vietos nuorodomis⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. vasario 6 d. rezoliuciją dėl minėto 2013 m. gruodžio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 1337/2013⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2014 m. sausio 14 d. rezoliuciją⁽⁵⁾ dėl maisto krizės, sukčiavimo maisto grandinėje ir jų kontrolės,
- atsižvelgdamas į klausimą Komisijai dėl privalomo tam tikrų maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nurodymo (O-000031/2016 – B8-0363/2016),

⁽¹⁾ OL L 304, 2011 11 22, p. 18.⁽²⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0034.⁽³⁾ OL L 335, 2013 12 14, p. 19.⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0096.⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0011.

2016 m. gegužės 12 d., ketvirtadienis

- atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 128 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi Reglamento dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 26 straipsnio 5 dalyje reikalaujama, kad ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 13 d. Komisija pateiktų Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitas dėl privalomos šių maisto produktų kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos: kitų rūšių mėsos nei jautiena, kiauliena, aviena, ožkiena ir paukštiena, pieno, pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno gaminių dalis, neperdirbtų maisto produktų, produktų, sudarytų iš vienos sudedamosios dalies, ir sudedamųjų dalių, sudarančių daugiau nei 50 proc. maisto produkto;
- B. kadangi Reglamento dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 26 straipsnio 8 dalyje reikalaujama, kad ne vėliau kaip 2013 m. gruodžio 13 d. Komisija priimtų įgyvendinimo aktus dėl šio straipsnio 3 dalies taikymo;
- C. kadangi jau nustatytos kilmės ženklinimo taisyklės ir jos veiksmingai taikomos daugeliui kitų maisto produktų, įskaitant neperdirbtą mėsą, kiaušinius, vaisius ir daržoves, žuvis, medų, ypač gryną alyvuogių aliejų, gryną alyvuogių aliejų, vyną ir spiritinius gėrimus;
- D. kadangi Reglamento dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 26 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad šiose ataskaitose turi būti atsižvelgiama į, *inter alia*, vartotojo poreikį būti informuotam, privalomos kilmės šalies ar kilmės vietos nuorodos pateikimo įgyvendinamumą ir tokių priemonių nustatymo sąnaudų ir naudos analizę; kadangi toliau numatyta, kad kartu su ataskaitomis gali būti pateikti pasiūlymai iš dalies pakeisti atitinkamas ES teisės aktų nuostatas;
- E. kadangi Reglamento dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 26 straipsnio 2 dalyje pabrėžta, kad kilmės šalį ar kilmės vietą nurodyti privaloma, jei nepateikus tokių duomenų vartotojas būtų klaidinamas dėl tikrosios maisto produkto kilmės šalies ar kilmės vietos, ypač tuo atveju, jeigu visa su maisto produktu pateikta informacija arba simbolis leistų daryti prielaidą, kad šio maisto produkto kilmės šalis ar kilmės vieta yra kita;
- F. kadangi 2015 m. gegužės 20 d. Komisija paskelbė ataskaitą dėl pieno, pieno, kuris naudojamas kaip sudedamoji pieno produktų dalis, ir kitokios mėsos nei jautiena, kiauliena, aviena, ožkiena ir paukštiena kilmės šalies privalomo nurodymo (ataskaita dėl pieno ir kitų mėsos rūšių) ir ataskaitą dėl neperdirbtų maisto produktų, produktų, sudarytų iš vienos sudedamosios dalies, taip pat dėl sudedamųjų dalių, sudarančių daugiau nei 50 proc. maisto produkto, privalomo kilmės šalies nurodymo;
- G. kadangi, remiantis Komisijos ataskaita (COM(2013)0755), kuo sudėtingesni mėsos išpjaujimo ir perdirbimo etapai mėsos sektoriuje ir pažangesnis perdirbimo lygis, tuo sudėtingesnis tampa kilmės ženklinimui svarbus atsekamumas;
- H. kadangi maisto tiekimo grandinė dažnai yra ilga ir sudėtinga, apimanti daugybę maisto tvarkymo subjektų ir kitų šalių; kadangi vartotojai vis mažiau žino, kaip gaminamas jų maistas, o atskiri maisto tvarkymo subjektai ne visada turi susidarę bendrą visos produkto grandinės vaizdą;
- I. kadangi atrodo, jog, apskritai, vartotojų noras mokėti už informaciją apie kilmę nėra didelis, tačiau vartotojų apklausos ⁽¹⁾ noro mokėti klausimu rodo, kad dauguma vartotojų už informaciją apie kilmę sutiktų mokėti daugiau;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/food/safety/docs/labelling_legislation_final_report_ew_02_15_284_en.pdf, p. 50.

2016 m. gegužės 12 d., ketvirtadienis

- J. kadangi Parlamentas 2015 m. vasario 11 d. rezoliucijoje primygtinai ragino Komisiją pateikti su 2013 m. gruodžio 17 d. ataskaita susijusius pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, pagal kuriuos būtų privaloma nurodyti perdirbtų produktų sudėtyje esančios mėsos kilmę, kad būtų užtikrintas didesnis skaidrumas visoje maisto grandinėje ir būtų geriau informuojami Europos Sąjungos vartotojai, tuo pat metu atsižvelgiant į poveikio vertinimus ir vengiant pernelyg didelių sąnaudų ir administracinės naštos; kadangi Komisija vis dar nepateikė susijusių pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;
- K. kadangi griežtos specifikacijos taikomos tik savanoriško ženklinimo sistemoms, pvz., saugomos kilmės vietos nuorodos (SKVN), saugomos geografinės nuorodos (SGN) ar garantuoto tradicinio gaminio (GTG) sistemoms, o kriterijai, naudojami maisto produktams, kuriems taikomas Reglamentas (ES) Nr. 1169/2011, savanoriškose ženklinimo sistemose gali žymiai skirtis;

Geriamas pienas ir pienas, kuris naudojamas kaip pieno produktų sudedamoji dalis

1. atkreipia dėmesį į tai, jog Reglamento dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams 32 konstatuojamojoje dalyje nurodoma, kad pienas yra vienas iš produktų, kurių kilmės nuoroda yra ypač svarbi;
2. pabrėžia, jog, remiantis 2013 m. „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, 84 proc. ES piliečių mano, kad būtina nurodyti pieno kilmės vietą, nesvarbu, ar jis parduodamas kaip grynas pienas, ar kaip pieno produktų sudedamoji dalis; pažymi, kad tai vienas iš kelių veiksnių, galinčių turėti įtakos vartotojų elgesiui;
3. pabrėžia, kad privalomas pieno, kuris parduodamas grynas arba naudojamas kaip sudedamoji pieno produktų dalis, kilmės ženklinimas yra naudinga priemonė siekiant apsaugoti pieno produktų kokybę ir apsaugoti darbo vietas sektoriuje, kuris patiria didelę krizę;
4. pažymi, kad, remiantis prie Komisijos ataskaitos dėl pieno ir kitų rūšių mėsos pridėdamo tyrimo duomenimis, pieno ir kaip sudedamosios pieno produktų dalies naudojamo pieno privalomo kilmės ženklinimo sąnaudos kyla didėjant gamybos proceso sudėtingumui; atkreipia dėmesį į tai, jog tame pačiame tyrime nurodoma, kad įmonės tam tikrose valstybėse narėse pervertino privalomo kilmės ženklinimo poveikį savo konkurencingumui, nes atliekant tyrimą nebuvo rasta akivaizdžių paaiškinimų, kodėl šios įmonės deklaravo dideles numatomas sąnaudas, tačiau pažymima, jog tokia padėtis gali rodyti stiprų pasipriešinimą kilmės ženklinimui iš principo;
5. ragina įsteigti Komisijos darbo grupę siekiant išsamiau įvertinti 2015 m. gegužės 20 d. paskelbtą Komisijos ataskaitą, norint nustatyti, kurias sąnaudas galima sumažinti priimtinu mastu, jei kituose privalomo kilmės šalies ženklinimo pasiūlymuose bus apsiribojama pieno produktais ir lengvai perdirbtais pieno produktais;
6. pritaria tyrime pateiktai sąnaudų ir naudos, susijusių su pieno ir kaip pieno produktų sudedamoji dalis naudojamo pieno privalomo kilmės ženklinimo nustatymu, analizei, tačiau mano, kad Komisija, pateikdama išvadą, nepakankamai atsižvelgia į teigiamus tokių produktų kilmės šalies ženklinimo aspektus, pvz., didesnę vartotojų informuotumą; pažymi, kad vartotojai gali jaustis klaidinami, jei nepateikiama informacija apie privalomą kilmės ženklinimą ir naudojami kiti maisto produktų simboliai, pvz., nacionalinės vėliavos;
7. atkreipia dėmesį į mažųjų ir vidutinių įmonių svarbą perdirbimo grandinėje;
8. mano, kad Komisija turėtų atsižvelgti į privalomo kilmės ženklinimo ekonominį poveikį MVĮ atitinkamuose žemės ūkio ir maisto gamybos sektoriuose ir jį iširti;
9. mano, kad Komisijos išvadose dėl pieno ir kaip pieno produktų sudedamoji dalis naudojamo pieno galbūt pervertinamos įmonės tenkančios kilmės šalies ženklinimo sąnaudos, nes vertinami visi pieno produktai bendrai;

2016 m. gegužės 12 d., ketvirtadienis

10. pažymi, jog Komisija daro išvadą, kad pieno kilmės šalies ženklavimo sąnaudos būtų nedidelės;

Kitų rūšių mėsa

11. pabrėžia, jog, remiantis 2013 m. „Eurobarometro“ tyrimo duomenimis, 88 proc. ES piliečių mano, kad reikia nurodyti kitų rūšių mėsos nei jautiena, kiauliena, aviena, ožkiena ir paukštiena kilmės vietą;

12. pažymi, kad arklienos skandalas atskleidė, jog reikia daugiau skaidrumo arklienos tiekimo grandinėje;

13. pažymi, kad Komisijos ataskaitoje nustatyta, jog privalomo mėsos, kuriai skirta ataskaita, kilmės šalies ženklavimo veiklos sąnaudos yra palyginti nedidelės;

Perdirbta mėsa

14. atkreipia dėmesį į tai, kad Komisijos 2013 m. gruodžio 17 d. ataskaitoje dėl privalomo mėsos, kuri naudojama kaip sudedamoji dalis, kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymo pripažįstama, jog daugiau nei 90 proc. tyrime dalyvavusių vartotojų svarbu, kad būtų nurodoma perdirbtų maisto produktų sudėtyje esančios mėsos kilmė;

15. mano, kad vartotojai ir daug specialistų pritaria privalomam perdirbtų maisto produktų sudėtyje esančios mėsos ženklavimui, ir kad tokia priemonė padėtų išsaugoti vartotojų pasitikėjimą maisto produktais, nes būtų užtikrinta daugiau skaidrumo tiekimo grandinėje;

16. pabrėžia, jog Europos vartotojai yra suinteresuoti tuo, kad privaloma tvarka būtų nurodoma visų maisto produktų kilmė;

17. pabrėžia, kad pats ženklavimas nėra garantija nuo sukčiavimo, ir pažymi, kad, siekiant užtikrinti vartotojų pasitikėjimą, reikia sąnaudų veiksmingumo kontrolės sistemos;

18. primena, kad savarankiškos ženklavimo sistemos, jei deramai įgyvendinamos įvairiose valstybėse narėse, naudingos tiek vartotojų informavimo tikslais, tiek gamintojams;

19. mano, kad nepriėmus įgyvendinimo aktų pagal Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 26 straipsnio 3 dalį negalima tinkamai įgyvendinti šio straipsnio;

20. pažymi, kad jau egzistuoja daugelio perdirbtų mėsos ir pieno produktų (pvz., kumpio ir sūrio) saugomos kilmės nuorodos, pagal kurias naudojamos mėsos kilmė apibrėžta gamybos kriterijuose ir taikomi didesnio atsekamumo principai; todėl ragina Komisiją skatinti kurti produktus su saugoma kilmės vietos nuoroda, saugoma geografinė nuoroda arba garantuotus tradicinius gaminius, kaip nustatyta pagal Reglamentą (ES) Nr. 1151/2012⁽¹⁾, ir taip užtikrinti vartotojams galimybę įsigyti neabejotinos kilmės kokybiškų produktų;

21. ragina Komisiją užtikrinti, kad bet kokiose vykdomose prekybos derybose, pvz., dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų partnerystės, nebūtų švelninamos dabartinės ES kilmės šalies ženklavimo nuostatos ir kad nebūtų ribojama teisė ateityje siūlyti kitas papildomas kitų maisto produktų kilmės šalies ženklavimo nuostatas;

Išvados

22. ragina Komisiją, rengiant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų šios srities aktų, įgyvendinti privalomą kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymą visų rūšių geriamam pienui, pieno produktams ir mėsos produktams ir įvertinti galimybę taikyti privalomą kilmės šalies arba kilmės vietos nurodymą kitiems vienos sudedamosios dalies maisto produktams ar produktams, turintiems vieną dominuojančią sudedamąją dalį;

⁽¹⁾ OL L 343, 2012 12 14, p. 1.

2016 m. gegužės 12 d., ketvirtadienis

23. primygtinai ragina Komisiją pateikti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, pagal kuriuos kilmės nuoroda būtų privaloma perdirbtiems maisto produktams, kurių sudėtyje yra mėsos, siekiant visoje maisto grandinėje užtikrinti daugiau skaidrumo ir po arklienos skandalo ir kitų su maistu susijusio sukčiavimo atvejų geriau informuoti Europos vartotojus; taip pat pažymi, kad nustatant privalomus ženklinimo reikalavimus turėtų būti atsižvelgiama į proporcingumo principą ir maisto tvarkymo subjektams ir vykdymą užtikrinančioms institucijoms tenkančią administracinę našą;
24. mano, kad privalomo maisto produktų kilmės ženklinimo tikslas yra atkurti vartotojų pasitikėjimą maisto produktais; ragina Komisiją, atsižvelgiant į informacijos skaidrumą ir suprantamumą vartotojams, Europos įmonių ekonominį gyvybingumą ir vartotojų perkamąją galią, pateikti pasiūlymą šiuo klausimu;
25. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti vienodas sąlygas vidaus rinkoje, ir prašo Komisijos į tai atsižvelgti aptariant taisykles dėl privalomo kilmės ženklinimo;
26. ragina Komisiją pritarti su gyvūnų gerove susijusioms auginimo, pervežimo ir skerdimo metu naudojamoms ženklinimo sistemoms;
27. apgailestauja dėl to, kad Komisija iki šiol nedėjo pastangų į maisto produktų, kurių kilmės šalį ar kilmės vietą privaloma nurodyti, sąrašą įtraukti kiaušinių ir kiaušinių produktų, nors itin pigūs iš žalių kiaušinių arba kiaušinių miltelių gaunami ir pirmiausiai perdirbtuose maisto produktuose naudojami kiaušinių produktai į ES rinką importuojami iš trečiųjų šalių, aiškiai pažeidžiant ES taikomą auginimo narvuose draudimą; todėl laikosi nuomonės, kad nustačius privalomą kiaušinių produktų ir maisto produktų, kuriuose yra kiaušinių, ženklinimą, nurodant kilmę ir augimo būdą, galima būtų padidinti skaidrumą ir saugą, ir ragina Komisiją pateikti rinkos sąlygų analizę ir, esant reikalui, parengti atitinkamus pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų;
28. mano, kad geriamo pieno, lengvai perdirbtų pieno produktų (pvz., sūrio ir grietinėlės) ir lengvai perdirbtų mėsos produktų (pvz., dešrelių ir kumpio) kilmės šalies ženklinimo sąnaudos būtų gerokai mažesnės, todėl šis klausimas dėl ženklinimo turėtų būti apsvarstytas prioriteto tvarka;
29. mano, kad pats kilmės ženklinimas neužkerta kelio sukčiavimui; atsižvelgdamas į tai prašo toliau ryžtingai siekti užtikrinti griežtą stebėjimą, geresnį esamų teisės aktų įgyvendinimą ir griežtesnių sankcijų taikymą;
30. ragina Komisiją imtis reikalingų veiksmų kovojant su sukčiavimu taisyklių, taikomų savanoriškam maisto produktų kilmės ženklinimui, srityje;
31. ragina Komisiją pritarti dabartinei žemės ūkio ir maisto produktų, reglamentuotų Reglamente (ES) Nr. 1151/2012, kokybės užtikrinimo sistemai ir prašo sparčiau vykdyti šių produktų populiarinimo Europos kampanijas;
32. dar kartą ragina Komisiją įvykdyti jos teisinę prievolę iki 2013 m. gruodžio 13 d. priimti įgyvendinimo aktus, kurių reikia siekiant tinkamai taikyti Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 26 straipsnio 3 dalį, kad nacionalinės valdžios institucijos galėtų taikyti atitinkamas sankcijas;

o

o o

33. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams.
-